

Könyvismertetés

R. LEGGET: *A városok és a geológia* (MIR, 1976, Moszkva)

A MIR-kiadó gondozásában megjelent orosz nyelvű munka „azon ritka publikációk közé tartozik, amelyek hatalmas, sokrétű, tudományosan rendszerezett anyagot dolgoznak fel...” (a kiadó előszavából).

Az utóbbi években a kis- és nagyvárosok száma rohamos mértékben megnövekedett. Ez a világ minden országra vonatkozik, és az ezzel kapcsolatban fellépő problémákat csak az egyes országok szakembereinek összefogásával lehet megoldani.

A városok fejlődése és az új városok kialakulása gyakran olyan gyorsan megy végbe, hogy a tervezőknek nincs módjuk arra, hogy kellő figyelmet fordítsanak a környezetre, és így a világ minden országra vonatkozik, és az ezekkel földtani viszonyokra. Pedig gyakran a terület földtani sajátosságai adják meg a tervezés és a terület további fejlesztésének a kulcsát. „A városok és a geológia” c. könyv szerzője meggyőző példákon bizonyítja, hogy a földtani tényezőket a várostervezéssel foglalkozó legújabb tankönyvekben és jelentős publikációkban is alábecsülik. Ugyanakkor azonban éppen a földtan szolgál kiindulási alapul a városépítéshez, mivel a terület földtani viszonyainak ismerete nélkül kizárt a racionális tervezés lehetősége. Ez a körülmény annál lényegesebb, mivel az idők folyamán mind kevésbé alkalmas területeket is bevonnak az építésbe, és a földtani tényezők szerepének alábecsülése jelentős gazdasági károkat okozhat.

R. Legget könyve az alábbi témakörök szerinti csoportosításban tárgyalja az anyagot:

I. A városok növekedése. Néhány rendkívül szemléletes diagram részint a városok számának növekedését, részint az egyes városok népességének növekedését, valamint a falusi és városi lakosság arányának változását mutatja be.

II. A földtan és az ősi városok c. fejezetben több európai város példáján mutatja be a földtani tényezők szerepét. Ezek hatása nem azonnal jelentkezett, de hosszú idő elteltével jelentős problémákat okozott (pl. Velence süllyedése).

III. A városok tervezése és a geológia c. fejezet a konkrét tervezés során közvetlenül figyelembe veendő tényezők (ferde rétegezethez, csúszási hajlam stb.) szerepét tárgyalja, valamint az alkalmazandó földtani módszereket és a mérnök-geológiai térképeket.

IV. A városok hidrogeológiája c. fejezet a felszíni és felszín alatti vizekkel, vízminőséggel, vízvédellemmel foglalkozik, mindezeket a városok vízellátása szempontjából tárgyalja. Néhány nagy város — London, New York — vízellátásával kapcsolatos problémákat is ismerteti.

Az V. fejezet a városi létesítmények alapozásával foglalkozik.

VI. A földalatti építkezések a városokban c. fejezet elsősorban a közúti, vasúti alagutak építésével kapcsolatos problémákat tárgyalja, külön kiemelve a vízalatti építkezések kérdéseit.

VII. Az építőanyag-termelés és -ellátás témakörön belül az egyes építőanyagok (építőkö, kavics, homok stb.) részletes tárgyalása mellett a városok területén található egyéb hasznosítható nyersanyaglelőhelyek (szénhidrogének, kőszén stb.) által felvetett kérdéseket is érinti.

VIII. A városokat veszélyeztető földtani jelenségek c. fejezet — amely a könyv legterjedelmesebb fejezete — a vulkáni tevékenység, földrengések stb. hatását és azok előzetes figyelembevételének kérdéseit tárgyalja.

Az igen értékes és érdekes könyv orosz nyelven megtalálható a MÁFI könyvtárban.